

ผู้รักษาจริยธรรมอย่างเหนียวแน่น

สุดจิต นิमितกุล

ขณะนี้ผู้เขียนรับผิดชอบในคณะกรรมการจริยธรรม ประจำหน่วยงานอยู่ 2 แห่งคือ
ประธานคณะกรรมการจริยธรรมประจำสำนักปลัดกระทรวงมหาดไทย และประธานคณะกรรมการ
จริยธรรมของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเคยเป็นประธานกรรมการของสำนักงาน
ปลัดกระทรวงแรงงาน ต้องยอมรับว่าการส่งเสริมจริยธรรมของข้าราชการเป็นภารกิจที่ยาก
ในทางปฏิบัติ โดยยากทั้งในแง่เนื้อหา และแนวทางปฏิบัติสำหรับข้าราชการทุกคน งานด้านนี้
จะสำเร็จมากน้อยแค่ไหนย่อมมีปัจจัยหลายประการ ไม่ก็จากการสนับสนุน...ของผู้บังคับบัญชา.
ความเข้มแข็งของฝ่ายเจ้าหน้าที่ เลขาธิการและความร่วมมือของทุกคน ถึงแม้จะมีการ
ส่งเสริมกิจกรรมมากน้อยเพียงไร การเคร่งครัดต่อการประพฤติปฏิบัติ จริยธรรมของข้าราชการ
เป็นเรื่องที่จะต้องใช้เวลา และความอดทนค่อยๆ ให้ดีขึ้น

เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม ปี 2556 นี้ ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปดูงาน ณ กรุงปราก
(Prague) สาธารณเชค (Czech) และได้มีโอกาสไปเยี่ยมชมเมืองมรดกโลก (Prague Town)
ซึ่งสวยงามมากทั้งเมือง บรรดาอาคารบ้านเรือน วิหารแม่น้ำลำธาร มีความสวยงามมากจริงๆ
ซึ่งได้สร้างได้สร้างมาหลายพันปีแล้ว ทั้งเมืองเป็นมรดกโลก แต่มีเรื่องหนึ่งใคร่ ก็ต้องกล่าวถึง
คือ เราเคยได้ยินการเล่าเรื่องที่เล่าต่อกันมา คือมีบาทหลวงองค์หนึ่ง ที่สมเด็จพระราชาธิบดีของ
ประเทศนี้ได้มาสรรภาพบาปประจำ และไม่มีใครรู้ พระราชาธิบดีได้มาสรรภาพบาปในเรื่องใดนั้น
บาทหลวงที่ได้รับการรักษาความลับได้อย่างเที่ยงตรง แม้พระมหากษัตริย์จะเรียกบาทหลวงไป
สอบถามหลายครั้ง แต่ก็ไม่ได้รับคำตอบแต่ประการใด และต่อมาพระราชอาชญากร
ในที่สุดได้สั่งให้ทหารโยนบาทหลวงองค์นั้นออกจากพระราชวังและโยนลงแม่น้ำ และในที่สุดก็
เสียชีวิต มีการเล่าเรื่องสืบต่อกันมาเป็นพันปี ทุกคนก็ชื่นชม วันหนึ่งประจักษ์และได้สัมผัสด้วย
ตนเองว่า ณ วิหารแห่งนี้มีชื่อเซนต์วิตุส (St. Vitus Cathedral) ในกรุงปรากนั่นเองซึ่งเป็นวิหารที่มี
ความสวยงามเป็น ทั้งกระฉก ตัวอาคาร และที่ตั้งเรียบเขา มีความสวยงามเป็นที่สุด วิหารแห่ง
กษัตริย์และ ผู้นำให้ประเทศได้ประกอบพิธีกรรม ทางศาสนาเสมอมาเป็นพันๆปี และเรื่องที่เกิด

ดังกล่าวได้เกิดขึ้นที่นี้เกิดขึ้นที่นี้เมื่อหลายพันปีแล้ว วิหารแห่งนี้สร้างมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 9 ในสมัยเจ้าชายบอริโวจ (Borivoj) ซึ่งปัจจุบันเป็นทำเนียบประธานาธิบดีตั้งแต่ปี ค.ศ. 1918 วิหารแห่งนี้เป็นสถาปัตยกรรมแบบโกธิค ในสมัยคริสต์ศตวรรษ 14 ซึ่งวิหารแห่งนี้พระเจ้าชาร์ล ที่ 4 โปรดให้สร้างขึ้น ในปี 1344 ภายในเป็นที่เก็บศพของกษัตริย์สำคัญในอดีต เช่นพระเจ้าชาร์ล ที่ 4 พระเจ้าเฟอร์ดินานด์ที่ 1 และพระเจ้าแมกซิมิเลียนที่ 2 เป็นต้น เหตุที่ได้กล่าวมาแล้ว เกิดขึ้น ณ โบสถ์แห่งองค์ราชาพันปีแล้ว โดยบาทหลวงองค์นั้นชื่อ เซนต์ จอห์น เนโปมุค (St.John Nepomuch) ซึ่งปัจจุบันได้นำศพของบาทหลวงดังกล่าว มาใส่โลงเงินในวิหารแห่งนี้ และมีการบูชา โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาสักการะเสมอๆ นอกจากนั้นยังได้สร้างอนุสาวรีย์ของบาทหลวงดังกล่าวไว้บนสะพานชาร์ล (Charls) ซึ่งเป็นสะพานคนเดินร่วมกับบาทหลวงองค์อื่นๆ อีกทั้งสะพานคนเดินชาร์ลนี้ สวยและมีชื่อเสียงมาก คนทั้งในและนอกประเทศ นิยมมาเดินสะพานแห่งนี้ประจำ

เรื่องราวดังกล่าวได้มีการเล่าสู่กันฟังรุ่นต่อรุ่น แต่ไม่ค่อยมีใครได้สัมผัสโดยตรง เพราะเช็คเป็นประเทศปิดมานาน เมื่อได้มาสัมผัสโดยตรง ถึงต้นต่อเรื่องราวแล้วทำให้ตระหนักถึงคุณงามความดีและความซื่อสัตย์ของท่านบาทหลวงองค์นี้ในการรักษาความลับของบุคคลที่มาสารภาพบาป ซึ่งนอกจากจะเป็นแนวทางปฏิบัติหรือจริยธรรมอันเคร่งครัดแล้วยังก่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธา และเกิดความสุข ในสังคมอย่างจริงจัง แม้ตัวเองจะได้รับอันตราย ก็ไม่เกรงกลัวภัยอันตรายใดๆ แม้คู่อริจะเป็นถึงพระมหากษัตริย์ซึ่งใครๆก็รู้ว่ามีความอหังการเด็ดขาด สามารถสั่งการใดๆก็ได้ แม้ชีวิตก็สั่งให้ดำเนินการได้ ต้องขอชื่นชมในจริยธรรมของบาทหลวงองค์นี้อย่างจริงใจที่ท่านมีความแน่วแน่ที่จะรับความของผู้มาสารภาพบาปได้อย่างดีเยี่ยมถึงแม้ภัยจะมาถึงตัวก็ตาม ย่อมถือเป็นแบบอย่างแก่บาทหลวงทั่วไปและแก่บุคคลซึ่งมีหน้าที่ โดยตรงที่จะต้องรักษาความลับความลับ ของผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ให้ได้ หรือในภาษาสมัยใหม่เรียก รักษาความลับของลูกค้านั่นเอง

ผู้เขียนเชื่อว่าในอนาคตจะมีทั้งคนในประเทศและนักท่องเที่ยวทั่วโลก จะได้เข้ามาสัมผัสกับอนุสาวรีย์ เรื่องนี้ได้โดยง่าย และเป็นการส่งเสริมบุคคลต้นแบบ ผู้รักษาจริยธรรมระดับโลกซึ่งควรทำเป็นตัวอย่าง และจะเป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนได้ประพฤติปฏิบัติต่อไปอย่างกว้างขวาง

กรุงปราก สาธารณรัฐเช็ค เดิมชื่อ ประเทศเช็คโก สโลวาเกีย เป็นประเทศคอมมิวนิสต์ ที่จริงนอกจากจะมีสิ่งสวยงามมากมายแล้วยังจะมีคนเก่งๆอีกเยอะ เพราะผู้เขียนจำได้ว่าอาจารย์จำนวนหนึ่งได้รับเชิญให้มาบรรยายที่สถาบันในกรุงเทพฯ ผู้เขียนแม้

ศึกษาอยู่ในยุโรปราวๆ ทศวรรษปี60 แต่ไม่มีโอกาสเข้าออกประเทศแห่งนี้เพราะเป็นคอมมิวนิสต์ปิดประเทศและไม่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทยห้ามเข้าออกโดยเด็ดขาด และ CIA สหรัฐอเมริกาคอยจดชื่อบุคคลที่เดินทางเข้าออกประเทศเหล่านี้ให้รัฐบาลไทยลงโทษบางคนถึงกับถูกไล่ออกจากราชการ ทำให้ผู้เขียนไม่มีโอกาสได้สัมผัสประเทศยุโรปตะวันออกในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

การส่งเสริมได้มีการประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลต้นแบบ อาจจะใช้ชื่อต่างกันเช่น นักปกคองเกียรติยศ นักบริหารดีเด่น ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น หรือนักอาชีพตัวอย่าง เป็นมิติที่ดีและจะเกิดประโยชน์อย่างจริงจังต่อการส่งเสริมการปฏิบัติจริยธรรมอย่างดีในหมู่ข้าราชการ และอยากจะทำให้มีการจัดกิจกรรมเหล่านี้บ่อยๆ และอย่างกว้างขวางอันที่จริงเรามีข้าราชการที่ดีเยอะ แต่เราไม่ค่อยได้ยกย่อง และค้นพบเพื่อให้คนทั่วไปได้ประจักษ์และนำมาเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ ผู้เขียนได้รับรางวัลทำนองนี้หลายรางวัล ซึ่งรางวัลที่มีชื่อเสียงเกียรติยศ นอกจากการรักษาความดีที่เคยปฏิบัติมาแล้ว ยังปวารณาตัวเองที่จะรับใช้กระทรวง ทบวง กรม และประเทศชาติในการส่งเสริมจริยธรรมต่อไป

